

Pensioen straks automatisch verdeeld bij scheiding

Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil de regels voor het verdelen van het pensioen bij echtscheiding aanpassen. Na een scheiding heeft u recht op de helft van het pensioen dat uw ex-partner heeft opgebouwd tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap. Nu moet u dat nog binnen twee jaar zelf doorgeven aan het pensioenfonds. Als u dat vergeet of te lang uitstelt, moet u de uitbetaling zelf met uw ex-partner regelen, ook als die daar geen zin in heeft. Straks is die melding niet meer nodig om het pensioen rechtstreeks uitbetaald te krijgen. Pensioenfondsen moeten de pensioenrechten bovendien direct na scheiding gaan verdelen tussen de ex-partners (conversie), tenzij partners aangeven dat ze het anders willen regelen. Nu gebeurt dat in principe pas vlak voor de ingang van het pensioen (verevening), waardoor ex-partners levenslang afhankelijk van elkaar blijven voor beslissingen over hun pensioen. Bijvoorbeeld over de vraag wanneer het pensioen moet ingaan.

Het duurt nog wel even voordat de nieuwe regels ingaan. Medio 2019 wordt dit behandeld in de tweede kamer.

Kleine pensioenen vervallen per 2019

Heel kleine pensioentjes van maximaal € 2 per jaar vervallen vanaf 2019. Dat mag op grond van nieuwe regels omdat de administratiekosten voor deze heel kleine pensioenen erg hoog zijn. Wie deze pensioentjes wil behouden moet dit jaar contact opnemen met de pensioenuitvoerder (pensioenfonds of -verzekeraar). U kunt ze in 2018 namelijk nog afkopen of overdragen. Ook de regels van kleine pensioenen veranderen. Kleine pensioenen, pensioenen van meer dan € 2 en minder dan € 474,11 bruto per jaar, kunnen door de pensioenuitvoerders worden samengevoegd met uw huidige pensioen. Op mijnpensioenoverzicht.nl kunt u zien of u ergens zo'n (heel) klein pensioentje heeft.

Vanaf 2019 neemt u bij verandering van baan uw pensioen automatisch mee naar uw nieuwe werkgever en zullen kleine pensioenbedragen dus niet meer automatisch tussentijds worden uitbetaald.

7 vragen over afkoop kleine pensioenen.

De regels voor kleine pensioenen gaan veranderen. De hele kleine vervallen per 2019 en dat heeft velen wakker geschud. Dit moet u weten.

1. Wat is er aan de hand ?

Vaker dan vroeger wisselen mensen van baan, waardoor veel mensen bij verschillende werkgevers kleine pensioenen hebben opgebouwd. Het in stand houden van zulke kleine potjes kan niet uit — de administratiekosten zijn relatief hoog — met als gevolg dat deze vaak worden afgekocht. Werknemers ontvangen hun pensioengeld vervroegd, maar krijgen later minder. Daarmee wordt de basisgedachte achter het pensioen ondergraven. Daarom wordt de wet met ingang van 2019 gewijzigd.

2. Hoe zit het nu ?

Op dit moment is afkoop toegestaan voor pensioenen van niet meer dan € 474,11 per jaar. Het initiatief voor afkoop ligt bij de uitkerende instantie en niet bij de pensioengerechtigde. Afkopen kan pas als u twee jaar uit dienst bent en in die twee jaar niet om waardeoverdracht heeft gevraagd. Gedurende een half jaar kan afkoop dan zonder uw toestemming. Daarna kan afkoop alleen met uw toestemming.

3. Wat verandert er vanaf 2019 ?

Zeer kleine pensioentjes (van maximaal € 2 bruto per jaar) vervallen vanaf 2019. Ook de regels van kleine pensioenen veranderen. Kleine pensioenen — pensioenen van meer dan € 2 en minder dan € 474,11 bruto per jaar — mogen niet meer worden afgekocht maar kunnen door de pensioenuitvoerders worden samengevoegd met uw huidige pensioen. Als er na vijf jaar echter nog geen nieuwe pensioenuitvoerder is, mag afkoop alsnog mits u daarmee akkoord gaat.

LET OP! Niet alle pensioenuitvoerders zullen gebruik maken van de nieuwe regels voor automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen (meer dan € 2 en minder dan € 474,11). Het pensioen blijft dan bij de huidige pensioenuitvoerder tenzij u zelf om waardeoverdracht vraagt.

4. Hoe kom je erachter of er zo'n klein pensioenpotje is ?

Op mijnpensioenoverzicht.nl vindt u een overzicht van uw pensioenpotjes. Om in te loggen heeft u uw DigidD nodig.

5. Valt er nog iets te doen tegen het vervallen van zeer kleine pensioentjes ?

In 2018 kunt u uw hele kleine pensioenpotje nog afkopen of overdragen. Dus als u uw minipensioen wilt behouden moet u nu actie ondernemen. Neem contact op met de pensioenuitvoerder (pensioenfonds of -verzekeraar). Vraag of uw kleine pensioen vervalt en wat de mogelijkheden zijn voor afkoop of waardeoverdracht. Afkoop en waardeoverdracht kan alleen als uw pensioenuitvoerder meewerkt. Voor overdracht moet bovendien de financiële situatie van de huidige en de nieuwe pensioenuitvoerder voldoende zijn. De contactgegevens vindt u op mijnpensioenoverzicht.nl

6. Wat gebeurt er bij afkoop ?

In het jaar dat pensioen wordt afgekocht, verhoogt de afkoopsom het inkomen. Daardoor moet u mogelijk belasting bijbetalen. Ook heeft het invloed op uw recht op toeslagen.

7. En hoe zit het met ingegane pensioentjes ?

Op dit moment kunnen pensioentjes met een jaarlijkse uitkering van minder dan € 474,11 bruto per jaar zonder toestemming van de uitkeringsgerechtigde afgekocht worden binnen zes maanden na de pensioendatum die geldt voor de betreffende pensioenregeling. Onder de nieuwe regels is afkoop van dergelijke pensioentjes binnen zes maanden na de ingangsdatum alleen met toestemming mogelijk en mits de uitvoerder dat vóór de ingangsdatum heeft gemeld. Zowel nu

als straks heeft de uitkeringsgerechtigde het recht om de afkoop uit te stellen tot de eerste dag van de maand na het bereiken van de AOW-leeftijd.

Check het partnerpensioen

Na een overlijden krijgt de partner niet altijd (voldoende) nabestaandenpensioen. Veel hangt af van de pensioenregeling. Hoe is dat bij u geregeld ?

Tekst: Paul van der Kwast

CDA-politicus Pieter Omtzigt zei deze zomer in diverse interviews dat nabestaanden 'volledig worden vergeten' als het om het pensioen gaat en pleitte voor een meer uniforme regeling. En ook buiten politieke kringen maakt men zich al een tijdje zorgen over het nabestaandenpensioen. Eind vorig jaar gaf Netspar (de pensioendenktank van de Universiteit van Tilburg) aan dat het in Nederland 'diffuus en onduidelijk' geregeld is. Die analyse lijkt wel te kloppen. Het nabestaandenpensioen dat een weduwe of weduwnaar ontvangt, varieert namelijk sterk per pensioenregeling. Betaalt de ene pensioenuitvoerder aan nabestaanden de fiscaal maximaal toegestane uitkering, een andere kan zomaar weinig tot helemaal niets uitkeren. Want niet alleen verschillen de pensioenregelingen onderling, de pensioenreglementen wijzigen op dit punt ook nog eens regelmatig. Zo schrapt bijvoorbeeld het ABP begin dit jaar de Anw-compensatie, een extra aanvulling op het nabestaandenpensioen die kan oplopen tot meer dan 10.000 euro per jaar (zie het kader 'De Anw, wat moet u ermee?'). Al kregen de nabestaanden daar wel iets voor terug. Zo kan het nabestaandenpensioen nu niet meer vervallen, terwijl tot voor kort nabestaanden van voormalige ABP'ers die al dan niet gedwongen uit dienst waren gegaan, niet altijd een uitkering kregen.

Soorten

Nabestaandenpensioen is de uitkering die u als nabestaande van een overleden (ex-)werknemer krijgt. Was u de partner van de (ex-)werknemer, dan krijgt u partnerpensioen. Kinderen van de (ex-)werknemer hebben vaak recht op een wezenpensioen.

Partnerpensioen is meestal levenslang en wettelijk gemaximeerd op 70 procent van het gewone pensioen. Vaak bestaat de uitkering uit twee delen: een tijdelijk partnerpensioen dat loopt tot de AOW-leeftijd van de nabestaande en een levenslang partnerpensioen. Stel, uw partner is overleden. U krijgt dan tot uw AOW-leeftijd een uitkering van, zeg, 20.000 euro per jaar. Daarna ontvangt u AOW en wordt de levenslange uitkering verlaagd naar, zeg, 15.000 euro per jaar.

Het **wezenpensioen** bedraagt maximaal 14 procent van het ouderdompensioen en het dubbele als beide ouders zijn overleden. De uitkering loopt tot een bepaalde leeftijd, vaak is dat 21 jaar. Volgt het kind een studie of beroepsopleiding, dan loopt de het wezenpensioen soms door tot de afronding van de opleiding. Deze leeftijd is altijd gemaximeerd (bijvoorbeeld 23 of 27 jaar).

De uitkeringen worden belast. Ook bij de kinderen, zelfs als ze minderjarig zijn en de uitkering wordt overgemaakt naar de achterblijvende ouder of de voogd. In de praktijk

blijft wezenpensioen doorgaans onbelast. Als het wezenpensioen de enige bron van inkomsten is, brengt de algemene heffingskorting de te betalen belasting terug tot (vrijwel) nul. Het kind moet dan wel elk jaar aangifte doen.

Tip! Vraag de pensioenuitvoerder altijd om rekening te houden met de heffingskorting(en) als het nabestaandenpensioen de enige inkomstenbron is.

Pensioenoverzicht

Hoeveel partnerpensioen u krijgt als uw partner overlijdt, staat op het 'uniform pensioenoverzicht' of UPO. Dit krijgt de pensioendeelnemer elk jaar toegestuurd zolang hij of zij pensioen opbouwt. Bent u niet langer in dienst, dan krijgt u het UPO elke vijf jaar toegezonden.

Wilt u weten wat de actuele stand van zaken is, dan kunt u ook kijken op www.mijnpensioenoverzicht.nl (inloggen met uw DigiD). De informatie is doorgaans vrij actueel, maar voor zowel het UPO als voor Mijnpensioenoverzicht.nl geldt dat de informatie achterhaald kan zijn als u niet langer in dienst bent.

Soms hebben uw nabestaanden niet langer recht op een uitkering. Als u kunt inloggen op de website van uw pensioenuitvoerder krijgt u doorgaans wel een actueel overzicht van het (partner)pensioen te zien. Gelukkig hebben steeds meer pensioenuitvoerders een plek op hun website waar u online kunt inzien wat op dit moment uw eigen pensioen is en waar uw nabestaanden recht op hebben als u overlijdt.

Aanmelden

Alleen partners die zijn aangemeld bij de pensioenuitvoerder komen in aanmerking voor partnerpensioen. Niet elke partner heeft er dus automatisch recht op. Gehuwden en geregistreerd partners zijn automatisch aangemeld en hoeven zelf geen actie te ondernemen. Samenwoners moeten zich wèl zelf aanmelden. Pensioenfondsen en -verzekeraars en andere pensioenuitvoerders hebben daar regels voor. Die zijn niet bij iedere aanbieder gelijk. Meestal moeten beide partners op hetzelfde adres staan ingeschreven en moet er een notarieel samenlevingscontract zijn. Dat betekent dus ook dat er meestal geen recht is op partnerpensioen als u geen samenlevingscontract heeft, ook niet als u al jaren samenwoont en samen kinderen heeft.

Let Op! Als u bent aangemeld als partner voor de pensioenregeling, bent u automatisch fiscaal partners.

Let Op! Gaat u na uw pensionering trouwen of samenwonen, dan is er in principe geen partnerpensioen voor uw (nieuwe) partner.

Let Op! Woont u ongetrouwd (of ongeregistreerd) samen? Vraag dan bij uw pensioenfonds of -verzekeraar naar de voorwaarden hoe u uzelf of uw partner voor de pensioenregeling kunt aanmelden. Laat u dat na, dan heeft u(w partner) géén recht op nabestaandenpensioen.

Soorten pensioen

Een belangrijk aandachtspunt is het type partnerpensioen. Er zijn namelijk twee vormen:

1. **Verzekerd partnerpensioen.**

Vervalt in principe zodra degene die pensioen opbouwt uit dienst gaat. Vergelijk het met een overlijdensrisicoverzekering: die loopt door tot u stopt met het betalen van premie. Op de hoofdregel zijn een paar uitzonderingen. Als degene die het pensioen opbouwde wordt ontslagen, blijft een verzekerd partnerpensioen in stand zolang de ontslagene WW-uitkering krijgt. Houdt de WW-uitkering op, dan stopt het recht op een partnerpensioen. Verder is in de meeste pensioenregelingen een voorziening opgenomen voor partnerpensioen als de werknemer ziek wordt en na twee jaar ziektewet wordt ontslagen.

2. **Opgebouwd partnerpensioen.**

Hier wordt voor partnerpensioen geld gereserveerd. Het pensioenkapitaal blijft dus in stand, ook als de werknemer niet langer pensioen opbouwt wegens ziekte of uitdiensttreding. Bij overlijden wordt het partnerpensioen altijd uitgekeerd. En dan zijn er nog de **mengvormen**, die zijn ontstaan doordat de pensioenuitvoerder tijdens de opbouwfase besloot om over te stappen van een opgebouwd partnerpensioen naar een (voor werkgevers goedkoper!) verzekerd partnerpensioen.

Let Op! Als u van baan verandert en overstapt naar een andere pensioenuitvoerder, kunt u uw pensioen meenemen. Of dat verstandig is, hangt onder meer af van het partnerpensioen. Als dat bij uw oude pensioenuitvoerder was opgebouwd en bij uw nieuwe pensioenuitvoerder is verzekerd, kan dat een reden zijn om het pensioen bij uw oude pensioenuitvoerder te laten staan.

Stamrechtkapitaal

Na mijn ontslag heb ik mijn ontslagvergoeding als stamrechtkapitaal gestort in een bankspaarproduct. Dit kapitaal valt binnenkort vrij. Wat moet ik doen ?

De verplichting tot uitkeren ontstaat vanaf het moment dat u de AOW-leeftijd bereikt. U hoeft tot die tijd niets te doen. Maar eerder uitkeren mag wel. Wat u moet doen hangt dus helemaal af van uw persoonlijke omstandigheden. Wat fiscaal gezien het gunstigst is, bepaalt uw overige inkomen. Kijk naar wat u krijgt, zowel vóór als na het bereiken van de AOW-leeftijd. Benut heffingskortingen en de lage tarieven optimaal. Houd ook rekening met box 3: zolang u het kapitaal niet laat uitkeren, is het geld niet belast. En vergeet de inkomensafhankelijke bijdrage ZVW niet mee te nemen in de berekeningen. In 2018 is die 5,65% over maximaal € 54.614 aan inkomen.

AOW leeftijd blijft stijgen

In [een brief aan de Tweede Kamer](#) heeft minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gereageerd op berichten dat de AOW-leeftijd vijf jaar later dan nu gepland kan stijgen naar 67 jaar. Deze berichten waren gebaseerd op een artikel in het

FD. De huidige planning is dat de AOW-leeftijd in 2021 gestegen is naar 67 jaar. Omdat de levensverwachting van 65-jarigen minder snel toeneemt dan de stijging van de AOW-leeftijd, concluderen de actuarissen in het FD-artikel dat de AOW-leeftijd pas 5 jaar later dan nu is vastgelegd, hoeft te stijgen naar 67 jaar. Minister Koolmees is het niet eens met die analyse. De verhoging naar 67 is nodig om een inhaalslag te maken, aldus de minister. Pas daarna wordt de stijging van de AOW-leeftijd gekoppeld aan de levensverwachting. Uiteindelijk is het de bedoeling dat het aantal jaren dat mensen recht hebben op AOW voor iedereen rond de 18,5 jaar uitkomt, zo schrijft hij. Op dit moment is dat gemiddeld nog bijna 19 jaar.

Een minder snelle verhoging van de AOW-leeftijd zit er, als het aan de minister ligt dus voorlopig niet in. Daarbij plaatsen we wel als kanttekening dat hij in dezelfde brief zegt dat na 2021 de gemiddelde duur van de AOW 18 jaar (en 3 tot 6 maanden) is. Dus is er toch meer ruimte dan de minister wil geven ?